

Regional ToT, Kathmandu, Nepal, 23-26 February 2018 **សិក្ខាសាលា IDWF-**

ការបណ្តុះបណ្តាលក្រុមខ្នោលថ្នាក់តំបន់

ទីក្រុង កាត្មាន់ឌុ ប្រទេសនេប៉ាល់

ថ្ងៃទី២៣-២៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៨,

Handout 2.1 Action now! Stop child labour in domestic work and ensure protection, dignity and respect for children and youth in domestic work
(adapted from IDWF/ILO Handbook on CLDW)

ដំណោះស្រាយ ២.១ ចាត់វិធានការឥឡូវនេះ! បញ្ឈប់ពលកម្មកុមារក្នុងការងារតាមផ្ទះ និងធានាឱ្យមានការការពារសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ និងការគោរព សម្រាប់កុមារនិងយុវជនក្នុងការងារតាមផ្ទះ

1. តើពលកម្មកុមារ “អំពើអាក្រក់ដែលចាំបាច់ត្រូវតែមានឬ”?

មានមនុស្សដែលអះអាងថា ពលកម្មកុមារ “អំពើអាក្រក់ដែលចាំបាច់ត្រូវមាន” និងថាពលកម្មកុមារនឹងលុបបំបាត់បាន ប្រសិនបើឬនៅពេលដែលភាពក្រីក្រត្រូវបានលុបបំបាត់។ នេះមិនមែនជាការពិតទេ! ជាជាងការបន្ទោសទៅលើភាពក្រីក្រថាជាបុព្វហេតុនៃពលកម្មកុមារនោះ យើងត្រូវតែទទួលស្គាល់អំពីតួនាទីរបស់រដ្ឋាភិបាល ប្រព័ន្ធសង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ច វប្បធម៌និងប្រពៃណី ក្នុងការអនុញ្ញាតឱ្យកុមារធ្វើការ។ វាជាជម្រើសដែលរដ្ឋាភិបាលនិងសង្គមជ្រើសរើសយក ដែលជាការពន្យល់ថាហេតុអ្វីបានជាប្រទេសមួយចំនួន អាចឈានដល់កម្រិតដ៏សំខាន់មួយក្នុងការសម្រេចបាននូវការអប់រំបឋមសិក្សាដែលមានលក្ខណៈសាកល ហើយតាមរយៈនេះ ពលកម្មកុមារត្រូវបានលុបបំបាត់។ ការសិក្សានិងការស្រាវជ្រាវនៅជុំវិញពិភពលោកបានបង្ហាញថា កុមារជាច្រើនដែលចេញពីសាលាក្រីក្រនិងមិនសូវទទួលបានការយកចិត្តទុកដាក់ បានទៅសាលារៀន ហើយនៅក្នុងករណីជាច្រើន ឪពុកម្តាយបានលះបង់ជាខ្លាំងដើម្បីឱ្យកុមារបានបន្តនៅសាលារៀន។ មានការព្រមព្រៀងជាសាកលថា ប្រសិនបើមនុស្សពេញវ័យមានការងារល្អប្រសើរដែលទទួលបានប្រាក់ខែល្អប្រសើរនោះ ការបញ្ជូនកូនឱ្យទៅធ្វើការ នឹងមានកម្រិតអប្បបរមាខ្លាំងណាស់។ ការពិតច្បាស់ក្រឡេកមួយ គឺថា ពលកម្មកុមារគឺអំពីមនុស្សពេញវ័យប្រើប្រាស់និងកេងប្រវ័ញ្ចកុមារដើម្បីចំណេញផ្ទាល់ខ្លួន។ ដូច្នេះ ការបញ្ឈប់វា គឺជាការទទួលខុសត្រូវរបស់មនុស្សពេញវ័យ។

2. តើយើងអាចលុបបំបាត់ពលកម្មកុមារក្នុងការងារតាមផ្ទះ ដោយរបៀបណា?

ការបញ្ឈប់ពលកម្មកុមារក្នុងការងារតាមផ្ទះ មានន័យថា ជាការបញ្ឈប់កត្តារុញច្រាននិងកត្តាអូសទាញ។ នេះជាការប្រឈមដ៏លំបាកមួយ ដែលទាមទារឱ្យមានកិច្ចប្រឹងប្រែងពីមនុស្សគ្រប់គ្នា ដូចជា ឪពុកម្តាយ, សហគមន៍និងមេដឹកនាំសាសនា, រដ្ឋាភិបាលនិងអាជ្ញាធរសាធារណៈនៅគ្រប់កម្រិត, អ្នកតស៊ូមតិដើម្បីសិទ្ធិកុមារ សិទ្ធិស្ត្រី សិទ្ធិការងារ និងសិទ្ធិមនុស្ស, គ្រូ, សហជីព, និយោជក, មេធាវី និងមនុស្សជាច្រើនទៀត។ *គ្មានរូបមន្តទិព្វណាមួយទេ គ្មានដំណោះស្រាយដាច់ណាតំណាងនៅឡើយទេ ហើយក៏មិនទាន់មានយុទ្ធសាស្ត្រណាមួយដែលប្រើបានគ្រប់កាលៈទេសៈនោះទេ។* សំខាន់បំផុតនោះគឺថា ការងារដើម្បីបញ្ឈប់ពលកម្មកុមារក្នុងការងារតាមផ្ទះ និងដើម្បីធានា

ឲ្យមានការការពារទាំងស្រុងទៅលើអ្នកធ្វើការតាមផ្ទះវ័យក្មេង ពាក់ព័ន្ធនឹងវិធីសាស្ត្រសហការណ៍គ្នាមួយ នៅក្នុង វិស័យផ្សេងៗគ្នានិងនៅកម្រិតផ្សេងៗគ្នា។

3. អ្នកធ្វើការងារតាមផ្ទះ ក្នុងនាមជាអ្នកតស៊ូមតិប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហា

ក្នុងនាមជាជនដំបូងដែលបានទទួលរងផលប៉ះពាល់ អ្នកធ្វើការតាមផ្ទះមានតួនាទីសំខាន់មួយក្នុងការជួយ បញ្ឈប់ពលកម្មកុមារ និងការការពារអ្នកធ្វើការតាមផ្ទះវ័យក្មេង។ អ្នកប្រហែលជាកំពុងគិត ថាតើយើងអាចចាប់ផ្តើមវា យ៉ាងដូចម្តេច នៅពេលដែលស្ថានភាពការងារនិងស្ថានភាពរស់នៅរបស់យើងស្ថិតនៅក្នុងសភាពបែបនេះ? បទ ពិសោធន៍ជាច្រើននិងផ្សេងៗគ្នា នៅកន្លែងផ្សេងៗគ្នានៃពិភពលោក បានបង្ហាញជាក់ហើយថា វាអាចទៅរួចហើយ វាកំពុងតែកើតមានឡើងជារៀងរាល់ថ្ងៃ។

តើអ្វីជាការតស៊ូមតិ? ការតស៊ូមតិ គឺជាសកម្មភាពដែលមានគោលបំណងក្នុងការលើកកម្ពស់សិទ្ធិមនុស្ស ក្នុង ចំណោមអ្នកធ្វើការសម្រេចចិត្ត ឬសាធារណជនទូទៅអំពីបញ្ហាមួយឬច្រើន ហើយនៅក្នុងករណីនេះ គឺការលុប បំបាត់ពលកម្មកុមារក្នុងការងារតាមផ្ទះ ព្រមទាំងលើកកម្ពស់និងការការពារសិទ្ធិរបស់អ្នកធ្វើការតាមផ្ទះវ័យក្មេង ដែល នឹងឈានទៅដល់ការកែលម្អស្ថានភាពរបស់ពួកគេ។

ការតស៊ូមតិគឺជាឧបករណ៍ដ៏មានអានុភាពមួយសម្រាប់ធ្វើឲ្យមានការផ្លាស់ប្តូរ។ វាអាចជំរុញទឹកចិត្តរបស់មនុស្ស ឲ្យផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ វប្បធម៌ ប្រពៃណី និងគោលនយោបាយសាធារណៈ។ វាអាចនាំឲ្យមានការ អភិវឌ្ឍន៍យុទ្ធសាស្ត្រច្នៃប្រឌិតថ្មីៗដើម្បីបង្ក្រាបការកេងប្រវ័ញ្ច។ វាផ្តល់កន្លែងមួយសម្រាប់ឲ្យកុមារនិយាយដើម្បីខ្លួន ឯង ធ្វើការជាមួយគ្នា និងអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពដើម្បីការពារនិងលើកកម្ពស់សិទ្ធិរបស់ខ្លួន។ វាជួយឲ្យកុមារក្លាយ ទៅជាបុគ្គលដែលមានភាពអង់អាច។ និយាយរួម ការតស៊ូមតិ ធ្វើឲ្យមានការផ្លាស់ប្តូរជីវិត ហើយសំខាន់បំផុតនោះ គឺជីវិតរបស់កុមារ។

បុគ្គលដែលចូលរួមនៅក្នុងការតស៊ូមតិនេះ ត្រូវគេហៅថា **អ្នកតស៊ូមតិ**។ អ្នកតស៊ូមតិ ជួយកុមារធ្វើការងារ តាមផ្ទះ ឲ្យ៖

- និយាយអ្វីដែលកុមារចង់និយាយ
- ទទួលបានសិទ្ធិរបស់ខ្លួន
- តំណាងផលប្រយោជន៍របស់ខ្លួន និង
- ទទួលបានសេវាកម្មនិងការគាំទ្រជាក់ស្តែងដែលពួកគេត្រូវការ

អ្នកតស៊ូមតិ ទៅលើសពីការដែលគ្រាន់តែប៉ងប្រាថ្នាចង់ឲ្យអ្វីមួយមានការផ្លាស់ប្តូរ គឺពួកគេធ្វើការជាក់ស្តែង ដើម្បីបង្កើតឲ្យបាននូវការផ្លាស់ប្តូរ តាមរយៈ *ការដាក់ពាក្យសម្តីរបស់ខ្លួន ឲ្យក្លាយទៅជាសកម្មភាព*។ តាមពិតទៅ នេះគឺជាកិច្ចការដែលអ្នកនិងស្ថាប័នរបស់អ្នកកំពុងតែធ្វើរួចហើយ ដើម្បីសម្រេចឲ្យបាននូវគោលដៅឲ្យអ្នកធ្វើការងារ តាមផ្ទះ មានការងារប្រសើរ ដូចជាការបញ្ចុះបញ្ចូលរដ្ឋាភិបាលរបស់អ្នកឲ្យផ្តល់សច្ចាប័នអនុសញ្ញា ILO លេខ ១៨៩ ឲ្យរៀបចំបង្កើត អនុវត្ត និងពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ជាតិ, ការចងចាំជាមួយនិយោជក, ការតំណាងឲ្យផល ប្រយោជន៍របស់អ្នកធ្វើការតាមផ្ទះ, និងការធ្វើយុទ្ធនាការទាមទារឲ្យមានការគោរពសិទ្ធិអ្នកធ្វើការងារតាមផ្ទះ។ នៅ

ក្នុងការងារតស៊ូមតិ ឥឡូវនេះ អ្នកកំពុងរួមបញ្ចូលគ្នានូវគោលដៅដ៏សំខាន់ក្រៃលែងមួយគឺ ការលុបបំបាត់ពលកម្ម កុមារ និងការការពារទាំងស្រុងសម្រាប់អ្នកធ្វើការវ័យក្មេងក្នុងការងារតាមផ្ទះ។

4. តើអ្នកនិងអង្គការរបស់អ្នក អាចធ្វើជាអ្នកតស៊ូមតិប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់កុមារនិងយុវវ័យក្នុង ការងារតាមផ្ទះបានដោយរបៀបណា?

4.1. **ការកសាងនូវការប្តេជ្ញាចិត្តផ្ទាល់ខ្លួនមួយ៖** ការបញ្ឈប់ពលកម្មកុមារ ចាប់ផ្តើមជាមួយនឹងការឆេះឆ្ងល់ កំហឹងក្នុងចិត្តផ្នែកសីលធម៌របស់អ្នក រួមជាមួយនឹងការជំរុញដ៏ខ្លាំងមួយក្នុងការចាត់វិធានការ។ វាជាការបង្កើតការ ប្តេជ្ញាផ្ទាល់ខ្លួន ក្នុងការកែអ្វីដែលខុសឲ្យទៅជាត្រូវវិញ ដោយគ្មានការពន្យារពេល។ ចំណុចទីមួយដែលអ្នកត្រូវធ្វើ គឺ ត្រូវដឹងអំពីស្ថានភាពពលកម្មកុមារនៅក្នុងប្រទេសរបស់ខ្លួន បញ្ហាសំខាន់ៗ ការរំលោភបំពាន និងភាពអយុត្តិធម៌។

4.2 **ស្តាប់កុមារនិយាយ៖** កុមារ សូម្បីតែកុមារដែលមានវ័យក្មេងខ្លាំង ក៏ដឹងអំពីអ្វីដែលពួកខ្លួនត្រូវការ និងអ្វីដែល ខ្លួនចង់បាន អ្វីដែលធ្វើខ្លួនសប្បាយចិត្ត និងអ្វីដែលធ្វើឲ្យខ្លួនក្រៀមក្រំដែរ។ កុមារប្រហែលជាមិនអាច និយាយពន្យល់អំពីរឿងទាំងអស់នេះបានល្អនោះទេ។ កុមារអាចមានការខ្មាស់ខ្មាញ់អំពីការនិយាយសម្តែងចេញអំពី បំណងប្រាថ្នារបស់ខ្លួន ដោយសារតែកុមារត្រូវបានហ្វឹកហាត់ដុសខាត់ឲ្យស្តាប់មនុស្សពេញវ័យដែល “ដឹងថាអ្វីដែល ល្អសម្រាប់កុមារ”។ កុមារជាច្រើន ត្រូវបានរារាំងមិនឲ្យនិយាយអំពីការលំបាកឬបញ្ហារបស់ខ្លួន ខ្លាចធ្វើឲ្យមានការ មិនសប្បាយចិត្តដល់ឪពុកម្តាយឬនិយោជកដែលបានចាត់ទុកជា “ឪពុកម្តាយជំនួស”។ *សូមចំណាយពេលស្វែងរក ពួកគេឲ្យចេញមក និងផ្តល់នូវទំនុកចិត្តនិងលំហាមួយដើម្បីឲ្យពួកគេនិយាយអំពីក្តីបារម្ភ ក្តីសង្ឃឹម និងសុបិនរបស់ ពួកគេ។*

4.3 **និយាយនៅកាន់មនុស្សពេញវ័យឲ្យដឹងស្តាប់ម្តងៗតំណិត៖** យើងទាំងអស់គ្នាសុទ្ធតែទទួលបានទិពលពីប្រពៃណី និងវប្បធម៌ដែលបានផ្ទេរមកពីឪពុកម្តាយឬសហគមន៍របស់យើង។ យើងកោតសរសើរនិងស្រឡាញ់យ៉ាងខ្លាំងទៅ លើទិដ្ឋភាពជាច្រើន ដូចជា ការថែទាំគ្រួសារនិងសហគមន៍, សាមគ្គីភាពជាមួយអ្នកដែលកំពុងជួបការលំបាក, ការ គោរពចាស់ទុំ, ការការពារកូន វប្បធម៌ ប្រពៃណី និងជំនឿស្មារតីរបស់យើង ជាដើម។ ក៏ប៉ុន្តែ វាក៏មានទិដ្ឋភាព អវិជ្ជមានដែរ។ ហើយប្រការដែលគួរឲ្យសោកស្តាយនោះ គឺថាទិដ្ឋភាពអវិជ្ជមានទាំងនេះ នៅតែត្រូវបានមនុស្ស ឬក្រុមមួយចំនួន បន្តយកមកអះអាងដើម្បីលើកជាហេតុផលពន្យល់អំពីឥរិយាបថនិងអាកប្បកិរិយារបស់ខ្លួន ទាក់ ទងនឹងពលកម្មកុមារក្នុងការងារតាមផ្ទះ។ ក្នុងចំណោមនោះ រួមមាន ឋានៈតូចទាបរបស់ស្ត្រី, ការត្រួតត្រាទាំងស្រុង របស់មនុស្សពេញវ័យទៅលើកុមារនិងអនីតិជន, ឋានានុក្រមសង្គមរឹងត្អឹងអំពីចំណាត់ថ្នាក់និងវណ្ណៈសង្គម, និងការ មិនទទួលស្គាល់និងមិនគោរពអនីតិជន។ ទិដ្ឋភាពអវិជ្ជមាននៃប្រពៃណីនិងវប្បធម៌ទាំងនេះ មិនត្រឹមតែរំលោភសិទ្ធិ មនុស្សជាមូលដ្ឋានប៉ុណ្ណោះទេ គឺវាថែមទាំងជាឧបសគ្គដ៏ខ្លាំងមួយ ចំពោះការអភិវឌ្ឍន៍សង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ចទៀត ផង។ ការបន្តការអន់ឱនចំពោះពលកម្មកុមារ គួរត្រូវបានយល់នៅក្នុងបរិបទនេះ។ *ពលកម្មកុមារក្នុងការងារតាមផ្ទះ នឹងមិនអាចលុបបំបាត់បាន ដោយគ្មានការផ្លាស់ប្តូរជាមូលដ្ឋានទៅលើឥរិយាបថនិងអាកប្បកិរិយារបស់មនុស្សពេញ វ័យដែលកំពុង “រុញច្រាន” និង “អូសទាញ” កុមារដែលរួមមាន ឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល សហគមន៍និងមេដឹក*

នាំសាសនា អាជ្ញាធរសាធារណៈ និយោជក និងអ្នកជ្រើសរើស។ អ្នកទាំងអស់នេះ គឺជាមនុស្សដែលជាគោលដៅសំខាន់នៃការតស៊ូមតិរបស់អ្នក។ សូមឲ្យពួកគេចូលរួមពាក់ព័ន្ធក្នុងការសន្ទនាបែបស្ថាបនា និងអូសទាញពួកគេឲ្យពិនិត្យមើលថាតើពួកគេអាចប្រើប្រាស់ជំហរនិងឥទ្ធិពលរបស់ខ្លួនយ៉ាងដូចម្តេច ដើម្បីជួយឲ្យកុមារមានអនាគតប្រសើរមួយ និងដើម្បីការពារកុមារពីការបង្កការឈឺចាប់។ ត្រូវចាំក្នុងចិត្តដែរ អំពី *តួនាទីដ៏សំខាន់របស់គ្រូបង្រៀន*។ ត្រូវអូសទាញពួកគាត់ឲ្យក្លាយទៅជាអ្នកតស៊ូមតិដើម្បីសិទ្ធិកុមារនៅក្នុងថ្នាក់រៀននិងនៅក្នុងសហគមន៍។

4.4 ត្រួតតាមឃ្លាំងកម្រិតករណីនៃការរំលោភបំពាននិងការកេងប្រវ័ញ្ច៖ លក្ខណៈលាក់បាំងនៃការងារតាមផ្ទះ ជាការបង្កើនហានិភ័យនៃការរំលោភបំពានសម្រាប់អ្នកធ្វើការ ជាពិសេសទៅលើកុមារ នៅក្នុងដែររបស់និយោជក។ នៅកន្លែងដែលមានការការពារផ្លូវច្បាប់ ប្រជាជនតែងមិនសូវបានដឹង និងអនុវត្តមិនបានល្អ។ *ត្រូវធ្វើឲ្យក្លាយទៅជាទម្លាប់ក្នុងការឃ្លាំងកម្រិតករណីសញ្ញាអាសន្ននិងការរំលោភបំពានកុមារនិងអ្នកធ្វើការតាមផ្ទះវ័យក្មេង* ដែលកំពុងធ្វើការជាមួយអ្នកនៅក្នុងគ្រួសារជាមួយគ្នាឬកំពុងរស់នៅក្នុងសហគមន៍របស់អ្នក ជាពិសេសអ្នកដែលមកពីខេត្តឆ្ងាយៗ ឬមកពីប្រទេសដទៃ។ ត្រូវមានព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធអំពីច្បាប់ វិធាន បទប្បញ្ញត្តិ និងទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលសម្រាប់ខ្លួនឯង និងសម្រាប់សមាជិកស្នូលនិងថ្នាក់ដឹកនាំក្នុងអង្គការរបស់អ្នក អំពីរបៀបដោះស្រាយបញ្ហានានា។ ក្នុងប្រទេសជាច្រើន គេមានអង្គការសិទ្ធិមនុស្សដែលផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលអំពីការផ្តល់ជំនួយផ្នែកច្បាប់ដោយមិនបង់កម្រៃ។ សូមទាក់ទងជាមួយអង្គការទាំងនោះ។ ស្របពេលជាមួយគ្នានេះ ត្រូវរៀបចំបញ្ជីឈ្មោះបុគ្គលនិងអង្គការនានា ដើម្បីទាក់ទងសុំយោបល់ប្រឹក្សានិងការគាំទ្រ។

ការពារកុមារដែលធ្វើការជាមួយអ្នក៖ វាច្បាស់ណាស់ដែលអ្នកធ្វើការតាមផ្ទះជាមនុស្សពេញវ័យភាគច្រើនចាត់ទុកកុមារធ្វើការជាមួយខ្លួន ដូចជាប្អូនបង្កើត ហើយដើរតួនាទីដូចជាអ្នកប្រៀនប្រដៅនិងជាអ្នកការពារ។ ក៏ប៉ុន្តែមានករណីដែលអ្នកធ្វើការតាមផ្ទះជាមនុស្សពេញវ័យ បានរកងចំណេញ និងបានសូម្បីតែរកងប្រវ័ញ្ចនិងរំលោភបំពាន លើកុមារដែលកំពុងធ្វើការជាមួយខ្លួនទៅវិញ។ នេះជាទង្វើមិនអាចទទួលយកបានទេ ហើយគួរត្រូវដោះស្រាយជាអាទិភាព!

4.5 សូមដាក់បញ្ហាពលកម្មកុមារនិងអ្នកធ្វើការតាមផ្ទះវ័យក្មេង នៅលំដាប់ខ្ពស់ក្នុងរបៀបវារៈនៃអង្គការរបស់អ្នក និងត្រូវរៀបចំផែនការតស៊ូមតិមួយ៖ សូមដាក់បញ្ហាបញ្ឈប់ពលកម្មកុមារ ជាអាទិភាពមួយសម្រាប់អង្គការរបស់អ្នក។ ជំហានដំបូង គួរលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងក្នុងចំណោមថ្នាក់ដឹកនាំនិងសមាជិក ស្តីពីតម្រូវការដែលត្រូវចាត់វិធានការនៅពេលនេះ! អ្នកអាចធ្វើកិច្ចការនេះបាន តាមរយៈកិច្ចប្រជុំផ្តល់ព័ត៌មាន/បញ្ចេញគំនិតអំពីភាពជាអ្នកដឹកនាំ ដោយមានជំនួយពីអ្នកសម្របសម្រួលម្នាក់ៗ ប្រភពជំនួយដែលអាចទៅរួចសម្រាប់ការងារសម្របសម្រួលនេះ រួមមានអង្គការដែលកំពុងធ្វើការអំពីសិទ្ធិកុមារនិងអ្នកធ្វើការតាមផ្ទះ, សហជីព, នាយកដ្ឋានរដ្ឋាភិបាលពាក់ព័ន្ធនឹងសុខុមាលភាពសង្គមឬនាយកដ្ឋានការពារកុមារ ព្រមទាំងអង្គការដែលដែលមានការការិយាល័យឬមានកម្មវិធីពលកម្មកុមារនៅក្នុងប្រទេសរបស់អ្នកដូចជា អង្គការ ILO ឬ UNICEF។ ហើយបន្ទាប់មក ត្រូវគិតរួមគ្នាដោយប្រុងប្រយ័ត្ន អំពីសកម្មភាពដែលអង្គការរបស់អ្នកអាចចាត់ឡើងបាន និងធ្វើផែនការសកម្ម។